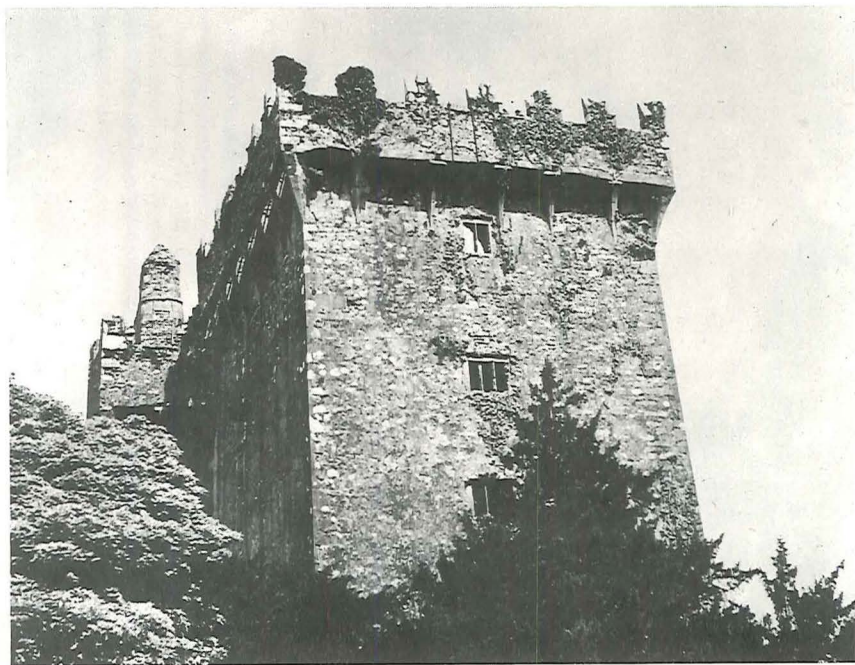


BERØMTE STEN 5

af Elsebeth Thomsen

Det er klart at en sten der giver veltalenhedens gave, når man kysser den, altid vil vække en vis opmærksomhed. Hvem vil ikke gerne besidde denne evne næste gang der skal holdes tale ved en højtidelig anledning - eller skrives en artikel til Varv? Derfor er det heller ikke mærkeligt, at mange mennesker hvert år valfarter til den lille by Blarney 10 km nordvest for Cork i det sydlige Irland. Byen er vokset frem i ly af en borg - Blarney Castle - og det er hertil turen går, for nær toppen af det store firkantede tårn, der er det eneste, der er bevaret af 1400-tallets borg, findes Blarney stenen, der hjælper på ens talegaver ved omtalte handling.



Blarney Castle. Tårnet set fra syd. Blarney stenens position fremgår af de to jernstænger. Foto: Irish Tourist Board. Embassy of Ireland.

Stenen er en 124 cm lang, 30 cm bred og 23 cm høj kalkstensblok, der er indmuret i bunden af brystværnet på den sydlige side af tårnet, cirka 61 cm under den gangsti, der løber rundt langs væggene. Da brystværnet, der danner en murkrone, kun er forbundet med selve tårnet via regelmæssigt anbragte støttestykker, er der åbent mellem disse, således at der er frit udsyn 26 m ned, og rigelig plads til at hælde kogende olie eller vand ned i hovedet på eventuelle angribere. I vore dage nøjes man dog med udsigten - og man bliver ikke længere firet ned i et reb for at kysse stenen, det er nok, at lade hoved og overkrop glide bagover ned i åbningen ud for stenen, mens man holder fast i to jernstænger, og en der til ansat kustode holder en i benene eller om livet. Når man således har fået kysset stenen og bidraget til den almindelige munterhed, kan man erhverve et "Certificate of Eloquence", et veltalenhedsbevis, behørigt underskrevet af slotsforvalteren.

Denne tradition knyttet til Blarney stenen blev der for alvor sat gang i, da en berømt Cork poet, Francis Sylvester Mahony, i 1835 skrev følgende digt:

"There is a stone that whoever kisses
Oh he never misses to grow eloquent,
'Tis he may clamber to a lady's chamber,
Or become a Member of Paliament:
A clever spouter he'll sure turn out, or
An out-and-outer to be let alone:
Don't hope to hinder him, or to bewilder him,
Sure he's a pilgrim from the Blarney Stone."

Ordliste: eloquent = veltalende, spouter = en der holder lange taler,
out-and-outer = vældig "dygtig" fyr, bewilder = forvirre.

Nogle har siden ment, at legenden om Blarney stenen faktisk blev opfundet af Mahony, men der er næppe tvivl om, at digteren har bygget på ældre historier. I 1805 omtales således i forbindelse med Blarney Castle, en næsten utilgængelig sten, som det siges ejer den sjældne evne at gøre de, der berører den glade.

Imidlertid har man fortællinger om stenens formåen, der fører den helt tilbage til det 15. århundrede, idet Cormac MacCarthy med tilnavnet den Stærke, der blandt andet byggede det nuværende tårn i 1446, en dag på en spadseretur ved Martin floden siges at have reddet en gammel kone fra at drukne. Hun viste sig at være en heks, og for at belønne ham sagde hun, at hvis han ville kysse en sten øverst oppe i borgens væg, ville han opnå en tale, der ville vinde ham alt. En anden version, der ligner

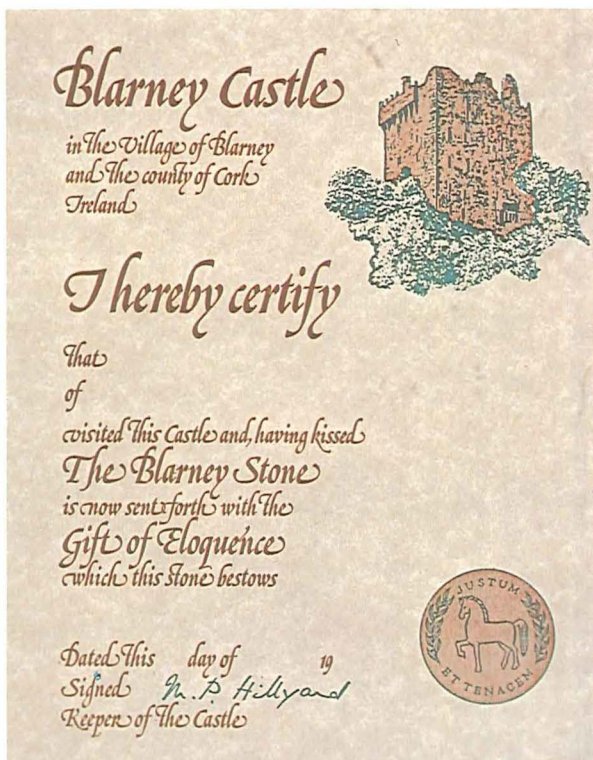


Kissing the Blarney stone. Foto: Killarney Printing Works Ltd.

denne meget, siger, at det var kongen af Syd Munster, Dermot MacCarthy, der reddede den gamle kone. Dette flytter historien til det 10. århundrede, da den første bygning på stedet blev lavet. Denne var af træ, og derfor må historien være yngre. Det andet slot blev bygget år 1200 og var lavet af sten, rester af dets granitfundament indgik som fundament i det tredje, hvortil tårnet hører.

Dernæst er der tre forskellige fortællinger, der forbinder stenen med den skotske kroningssten, Scone stenen, se Varv nr. 4 1974.

Den første af disse siger kort og godt, at det er Jakobs pude, altså den sten, som patriarken Jakob hvilede sit hoved på, da han i en drøm så en stige, der gik op i himmelen – og, at den er blevet bragt til Irland fra Det hellige Land under et af korstogene. Man vil kunne genkende dele af denne legende som enslydende med Scone stenens, denne er således også blevet nævnt som Jakobs pude, og den skulle have tilbragt cirka 400 år i Irland før den blev bragt til Skotland, men denne periode ligger inden Kristi fødsel, hvilket ikke passer så godt med korstoget.



Veltalenhedsbevis. Foto: J. Aagaard.

Den anden forklaring går ud på, at en MacCarthy havde hjulpet den skotske konge Robert Bruce i hans kamp mod den engelske, Edward II. Som tak fik han, ved slaget ved Bannockburn i 1314, et stykke af Scone stenen, som han murede ind i tårnets brystværn.

Den sidste mener, at det var en broder til Robert Bruce, Edward Bruce, der i 1315 drog til Irland med en hær, og som tak for modtaget hjælp gav den samme hjælpsomme MacCarthy et stykke af den berømte sten.

Ved at se på stenens geologi kan man imidlertid tilbagevise, at den skulle være den oprindelige Scone sten, der følgelig ikke var nået til Scone i Skotland, såvel som en del af den, der nu befinder sig i Westminster Abbey. Blarney stenen er nemlig en kalksten, sandsynligvis fra Tournaisien, det vil sige Nedre Karbon, da Blarney Castle er bygget på en klippe bestående af denne kalksten, Carboniferous Limestone, og, da

